

Arbetsprocess vid bedömning av insatsvaror i ekologisk produktion

Fastställt, version 2017-12-11

Arbetsprocess vid bedömning av insatsvaror i ekologisk produktion

Bakgrund och tillvägagångssätt

Ett företag, dvs. tillverkare eller marknadsförare av en insatsvara kan ansöka om att få en produkt/ämne tillåtetbedömd av ett ackrediterat certifieringsorgan. Certifieringsorganet utreder då om insatsvaran anses vara tillåten eller ej tillåten att använda i ekologisk produktion. Referensgruppen för ekologisk produktion har i samråd med svenska ekologiska branschen arbetat fram en arbetsprocess för ett nytt samlat nationellt system för tillåtetbedömning av insatsvaror. Det nya systemet syftar till att bedömningen ska göras utifrån objektiva kriterier och tydliga ramar för likabehandling. En tydlig arbetsprocess ska beskriva arbetsgång och ärendehantering när en insatsvara ska tillåtetbedömas och vad bedömningen ska grunda sig på. Bedömningen ska göras av ett ackrediterat certifieringsorgan utifrån en särskilt framtagen mall för bedömning¹. Mallen utgår från grundläggande ekologiska mål och principer, särskilda villkor som gäller i EU-förordningarna för ekologisk produktion (834/2007 och 889/2008) samt en värdering av olika aspekter.

Produkter och ämnen som utifrån detta bedöms vara tillåtna att använda i ekologisk produktion, bedöms därmed också vara i enlighet med 834/2007 och 889/2008. Tillåtetbedömningen gäller i tre år och de produkter och ämnen som bedömts vara tillåtna att använda förs in på en lista över tillåtetbedömda insatsvaror². I dagsläget omfattar listan gödselmedel och jordförbättringsmedel samt processhjälpmedel för biogasproduktion. Målet är att även andra insatsvaror ska inkluderas framöver. Utöver de produkter/ämnen som tas upp i listan, kan insatsvaror som åtföljs av en dokumentation som styrker att de uppfyller kraven i förordningarna för ekologisk produktion, naturligtvis också användas. KRAV har i vissa fall skarpare regler än EU-förordningen och i de fall en tillåtetbedömd produkt/ämne inte är tillåten att användas i KRAV-certifierad odling anges det i listan över tillåtetbedömda insatsvaror².

Den sökande ska förse ansökan med objektiva faktaunderlag för bedömning och betala för bedömningen. Insatsvaran, produkten/ämnet, blir endast bedömd som tillåten att använda i ekologisk produktion utifrån det nationella systemet. Det finns även möjlighet för företaget, tillverkaren eller marknadsföraren att certifiera en produkt enligt KRAVs regler för produktionshjälpmedel. Detta innebär en utökad bedömning som innefattar tillverkning, hantering och marknadsföring, mer information finns på www.krav.se.

Arbetsgång vid bedömning av insatsvaror

Arbetsgången vid bedömning av insatsvaror kan kortfattat beskrivas som följer:

1. Den sökande dvs. ett företag, tillverkare eller marknadsförare, skickar in en ansökan till ett ackrediterat certifieringsorgan om att få en insatsvara tillåtetbedömd.
2. Certifieringsorganet gör en bedömning av produkten/ämnet utifrån en mall för bedömning¹. Bedömningen utgår från grundläggande ekologiska mål och principer och särskilda villkor som gäller i 834/2007 och 889/2008.
3. Certifieringsorganet tar beslut om insatsvaran ska anses vara tillåten eller ej tillåten att använda i ekologisk produktion och meddelar beslutet till den sökanden. Insatsvaran blir

¹ Mall för bedömning av insatsvaror i ekologisk produktion: <https://www.lrf.se/nationellariktlinjer>

² Tillåtetbedömda insatsvaror i ekologisk produktion. Aktuell version på: <https://www.lrf.se/politikochpaverkan/marknad-och-mervarden/ekologiskt/nationella-riktlinjer-for-ekologisk-produktion/tillatetbedomda-insatsvaror-i-ekologisk-produktion/>

³ EGTOP ansökningsblankett med checklista för överensstämmelse: https://ec.europa.eu/agriculture/organic/eu-policy/expert-advice/documents/dossier-templates_en

⁴ Ärendelista, ärenden som hanterats i Jordbruksverkets referensgrupp för EU-frågor ekologisk produktion, utan åtgärd eller förändring i tillämpning. Aktuell version på: <https://www.lrf.se/politikochpaverkan/marknad-och-mervarden/ekologiskt/aktuellt/>

Arbetsprocess vid bedömning av insatsvaror i ekologisk produktion

Fastställt, version 2017-12-11

tillåtetbedömd med en tidsbegränsning på tre år och förs in på listan för tillåtetbedömda insatsvaror².

Nedan följer information om ansökningsförfarande, bedömningsprocessen och dess villkor, samt de villkor och den status som listan för tillåtetbedömda insatsvaror har.

Ansökan om att få en insatsvara tillåtetbedömd

1. Ansökan om att kunna använda en insatsvara (produkt eller ämne) i ekologisk produktion ska skickas in till ett ackrediterat certifieringsorgan. Det är fritt att välja vilket certifieringsorgan man vill skicka sin ansökan till. Certifieringsorganet tar ut en avgift som ska täcka hantering för bedömningsprocessen.
2. Den sökande ska skicka in ett väl dokumenterat underlag enligt den mall för bedömning¹ som certifieringsorganet utgår från. Det är den sökandes ansvar att ta fram underlagen och intyga att ansökan är sanningsenlig. Eventuella analyser ska göras av ackrediterade laboratorier med ackrediterade metoder och provtagningar med för produkten fastställd provtagningsmetodik.
3. Certifieringsorganet kan begära in ytterligare uppgifter om de anser att det behövs. Om ansökan inte är fullständig kan ingen bedömning göras. Den som ansöker får då komplettera ansökan och skicka in igen.

Bedömningsprocess och villkor för tillåtetbedömning

Certifieringsorganet tar emot ansökan och påbörjar en process för att göra en bedömning av produkten/ämnet. Processen finns schematiskt beskriven i bilaga 1.

1. En första bedömning tar hänsyn till om användandet av insatsvaran har stöd i någon av bilagorna till EU:s tillämpningsförordning eller om produkten eller ämnet redan finns listat i befintlig nationell lista över tillåtetbedömda insatsvaror. Finns stöd meddelar certifieringsorganet den sökande att:
 - i. Insatsvaran med alla dess ingående ingredienser täcks in av bilagorna i EU-förordningen för ekologisk produktion och uppfyller eventuella villkor.
 - ii. Insatsvaran med alla dess ingående ingredienser är redan tillåtetbedömd d.v.s. uppfyller de kriterier som branschen gemensamt tagit fram.
2. Om det är osäkert om insatsvaran kan anses tillåten att använda i ekologisk produktion, gör certifieringsorganet en mer omfattande utredning/bedömning av insatsvaran utifrån en mall för bedömning¹ som utgår från:
 - Artiklarna 3, 4 och 16.5 i förordning (EG) nr 834/2007.
 - EGTOP:s ansökningsblanketter med checklista för överensstämmelse³.
 - Tillåtetlistan i bilaga I i 889/2008.

Bedömningsmallen innehåller även de skillnader som finns mellan EU-förordningen och KRAVs regler.

¹ Mall för bedömning av insatsvaror i ekologisk produktion: <https://www.lrf.se/nationellariktlinjer>

² Tillåtetbedömda insatsvaror i ekologisk produktion. Aktuell version på: <https://www.lrf.se/politikochpaverkan/marknad-och-mervarden/ekologiskt/nationella-riktlinjer-for-ekologisk-produktion/tillatetbedomda-insatsvaror-i-ekologisk-produktion/>

³ EGTOP ansökningsblankett med checklista för överensstämmelse: https://ec.europa.eu/agriculture/organic/eu-policy/expert-advice/documents/dossier-templates_en

⁴ Ärendelista, ärenden som hanterats i Jordbruksverkets referensgrupp för EU-frågor ekologisk produktion, utan åtgärd eller förändring i tillämpning. Aktuell version på: <https://www.lrf.se/politikochpaverkan/marknad-och-mervarden/ekologiskt/aktuellt/>

Arbetsprocess vid bedömning av insatsvaror i ekologisk produktion

Fastställt, version 2017-12-11

Vid behov och/eller oklarheter kan certifieringsorganet också lyfta frågan i referensgruppen för ekologisk produktion, och koppla in specifik kompetens för att få stöd i sitt beslut.

3. Efter utredning/bedömning ansvarar certifieringsorganet för att ta beslut i frågan och meddela detta till den sökanden. Det innebär att:
 - i. En insatsvara som bedömts som tillåten att använda, ska föras in på en lista som beskriver vilka insatsvaror som är tillåtetbedömda² och finns publicerad i anslutning till de nationella riktlinjerna för ekologisk produktion (NR). Mer information finns på www.lrf.se/nationellariklinjer.
 - ii. Om insatsvaran bedöms vara ej tillåten att använda, ska ärendet föras in i en ärendelista⁴ över olika ärenden som hanterats, med tydlig motivering om varför den inte bedömts tillåten att använda. Detta dokument innehåller t.ex. ärenden där det bedömts att en insatsvara inte kan användas, att nuvarande tillämpning för ett ärende inte ska förändras eller där man kommit fram till att ingen åtgärd krävs och finns i anslutning till de nationella riktlinjerna för ekologisk produktion (NR). Mer information finns på www.lrf.se/nationellariklinjer.
4. Det certifieringsorgan som ansvarar för tillåtetbedömningen ska informera förvaltaren av de nationella riktlinjerna, NR:
 - i. Om en insatsvara blivit tillåtetbedömd och ska föras in på listan över tillåtetbedömda insatsvaror. Då ska också information om tidsbegränsningen för tillåtetbedömningen och eventuella villkor etc. anges.
 - ii. Om en insatsvara bedömts som ej tillåten att använda och därmed ska föras in i ärendelistan över olika ärenden som hanterats, men utan åtgärd. Då ska också tydlig motivering om varför insatsvaran inte bedömts tillåten att använda anges.
 - iii. Om en produkt/ämne som varit tillåtetbedömd ska tas bort från listan.
 - iv. Om en produkt blivit KRAV-certifierad och därmed ska föras in på den nationella listan för tillåtetbedömda insatsvaror.
5. Vid utvärdering av insatsvaror som är sammansatta produkter ska tillåtetbedömningen omfatta alla ingående ämnen.
6. Varje enskild tillåtetbedömning har en tidsbegränsning på tre år. Därefter krävs en ny omprövning av insatsvaran, ämnet eller produkten med alla dess ingredienser, för att säkerställa att den fortfarande uppfyller kriterierna för tillåtetbedömning.
7. Vid förändring av produkten/produktionen ska företaget, tillverkaren eller marknadsföraren som erhållit tillåtetbedömningen anmäla det. Certifieringsorganet gör en bedömning om en ny tillåtetbedömning behöver genomföras.
8. Fysiskt kontrollbesök hos företaget, tillverkaren eller marknadsföraren krävs inte men stickprovsbesök kan göras av certifieringsorganen vid behov för att se att produkten stämmer med ansökan och det som har intygats av den sökande.

¹ Mall för bedömning av insatsvaror i ekologisk produktion: <https://www.lrf.se/nationellariklinjer>

² Tillåtetbedömda insatsvaror i ekologisk produktion. Aktuell version på: <https://www.lrf.se/politikochpaverkan/marknad-och-mervarden/ekologiskt/nationella-riktlinjer-for-ekologisk-produktion/tillatetbedomda-insatsvaror-i-ekologisk-produktion/>

³ EGTOP ansökningsblankett med checklista för överensstämmelse: https://ec.europa.eu/agriculture/organic/eu-policy/expert-advice/documents/dossier-templates_en

⁴ Ärendelista, ärenden som hanterats i Jordbruksverkets referensgrupp för EU-frågor ekologisk produktion, utan åtgärd eller förändring i tillämpning. Aktuell version på: <https://www.lrf.se/politikochpaverkan/marknad-och-mervarden/ekologiskt/aktuellt/>

Arbetsprocess vid bedömning av insatsvaror i ekologisk produktion

Fastställt, version 2017-12-11

Överklagande

Beslutet om tillåtetbedömning går att överklaga och eventuella synpunkter eller överklagande av beslut hanteras av respektive certifieringsorgans certifieringskommitté.

Listan för tillåtetbedömda insatsvaror - status och villkor

Tillåtetbedömda produkter och ämnen förs in på en lista över tillåtetbedömda insatsvaror². I dagsläget omfattar listan gödselmedel och jordförbättringsmedel samt processhjälpmedel för biogasproduktion, men målet är att även andra insatsvaror som t.ex. växtskyddsmedel, jordar, mineralfoder och fodertillsatser, ensileringsmedel, tillsatsmedel m.fl. ska inkluderas framöver.

Listan innehåller produkter/ämnen som, av ett ackrediterat certifieringsorgan bedömts tillåtna att använda enligt kriterierna i det nya nationella systemet för tillåtetbedömningar, produkter/ämnen som är tillåtna för användning enligt bilagorna i EU-förordningen för ekologisk produktion samt produkter som är KRAV-certifierade, och därmed även uppfyller KRAVs ytterligare regler för produktionshjälpmedel. Om en produkt/ämne inte är tillåtet att använda i KRAV-certifierad odling anges det i listan.

Listan avspeglar behovet och betydelsen för en viss process/användningsområde och varje enskild tillåtetbedömning har en tidsbegränsning på tre år. Därefter krävs en ny omprövning av insatsvaran, ämnet eller produkten med alla dess ingredienser, för att säkerställa att den fortfarande uppfyller kriterierna för tillåtetbedömning. De processhjälpmedel som finns listade är dock inte tillåtetbedömda produkter utan specifika tillsatser viktiga för biogasproduktion. De har av ett ackrediterat certifieringsorgan, i samråd med svenska ekologiska branschen bedömts tillåtna att använda. De omprövas inte efter tre år utan ändringar tas på initiativ av Jordbruksverket eller branschen.

Listan uppdateras regelbundet och minst en gång per år. I avvaktan på att produkten/ämnet förs in på listan för tillåtetbedömda insatsvaror, kan företaget använda beslutet från certifieringsorganet för att styrka att produkten/ämnet är bedömd tillåten att användas i ekologisk produktion.

Listan visar enbart vilka produkter/ämnen som är tillåtna att använda. För information om växtnäringsinnehåll, innehåll av tungmetaller, ursprung och eventuella spridningsvillkor hänvisas till leverantören för respektive produkt/ämne.

Listan publiceras i anslutning till NR på www.lrf.se/nationellariktlinjer.

¹ Mall för bedömning av insatsvaror i ekologisk produktion: <https://www.lrf.se/nationellariktlinjer>

² Tillåtetbedömda insatsvaror i ekologisk produktion. Aktuell version på: <https://www.lrf.se/politikochpaverkan/marknad-och-mervarden/ekologiskt/nationella-riktlinjer-for-ekologisk-produktion/tillatetbedomda-insatsvaror-i-ekologisk-produktion/>

³ EGTOP ansökningsblankett med checklista för överensstämmelse: https://ec.europa.eu/agriculture/organic/eu-policy/expert-advice/documents/dossier-templates_en

⁴ Ärendelista, ärenden som hanterats i Jordbruksverkets referensgrupp för EU-frågor ekologisk produktion, utan åtgärd eller förändring i tillämpning. Aktuell version på: <https://www.lrf.se/politikochpaverkan/marknad-och-mervarden/ekologiskt/aktuellt/>

Bilaga 1

Bedömning av insatsvaror i ekologisk produktion

→

